

BÖFI '94

avagy BÖlcsész-Fizikus gólyatábor
Zemplén, 1994

Mottó:

"...akkor csak a poént!"

(Tasziló)

...az évezred gólyatáboral
Ha a busz is fizikailag ugyanaz a vonat lesz...
Színpompás t□zjáték, mely idén végre látható is!
Milyen finom ez a tonikszörp, és a Bogdán mégis megittal!
Kilyukadt bográcsokat garanciával foltoz a vágáshutai
polgármester.

Luxus gólyatábor, avagy ránkrohad a párizsi.
A Biharynak minden este eszébe jut egy vicc.
Szívvel készült reggeli (Rómeó jegyre).
Öleld át a Nagy-Milic LuΦ-oszlopát!

Ahol a kék jelzés is véget ér...
Nudisták a Zemplénben...
Aki nem fürdött kétszer, az egyszer sem fürdött!
Turistaház autókból, nehogy elázzon a sör!
Páros í□ szép szívárvány...

Naponta négy gradiens-túra a füzéri várba, ugyanott
gyertyafény.

dgy, az ógörög turista...
A táborvezető megaszívátása kontra-mega-szivacsjegyre,
avagy mint a Manó fenn a fán...

Meglepetéshegyek a Meglepetések Hegyén.
Sellőlány a békanyálban, meg a néma leventék és a
túlkapásbizottság.

A kapitalizmus farkastörvényei betették lábukat – mi meg
elhúztuk a belünket.

... ez az igazi zászló (keresd a szupervédőket!)
A sün, a róka és a holló – meg a röhögő ENSZ-megfigyelők.
Óra a szalmakazalban, avagy $H_3 = 0$.

A hullák rohadt dinnyét esznek.
Éjfélkor indul útjára a gyönyör – negyed négykor csúcsra ér.
Az igazak álma – villámfény és gyertyafény között.

Hagyományos ázás Flórikával és maffiával.
Nyissák ki a kocsmát!!! S lőn.

Két napi gradiens – egy nap alatt.
Tamáskodó gyilkosok – gyilkoló Tamások.
Tengerszem és tenger éhes száj.
Éjjel átkeltünk a folyón (egyesek többször is).
Kontranóta bölcsésmódra.

Múzsacsók a ligetben.
Derivátor medvenyomon, avagy fogkrémes lecsó.
Hosszabb, mint a tavalyil

Vadász, vadász...
Lacesz ódája a gólyatáborhoz.
Van, aki a sört szereti. Igyon vizet!

Fogj kezét a jegesmedvével! Aztán sikoly...
Rocky polo picture show.
Már csak néhány csillag ég...

A túlbuzgó kalauz esete minusz nyolc bliccelővel.
Hát azt tudjátok-e, hogy kik vagyunk mink?...

...és természetesen:

IDÉN (IS) VELETEK UGYANITTI!

dgy & Manó

BÖFI '00

avagy BÖlcsész-Fizikus gólyatábor
Zemplén, 2000

Mottó:

"Venator venator tu venis sugere huc!"

(Medve)

Senki ne ijedjen meg, most éppen nem a közvetlenül 2dl
tej vagy sör elfogyasztása után gyakran fellépő jelenségre
utalunk a címben, hanem valami egészen másra. A BÖFI,
avagy BÖlcsész-Fizikus Gólyatábor lesz a ti első
találkozásotok az egyetemistákkal és az egyetemi élettel. Mit
is jelent az hogy BÖlcsész-Fizikus? Évszázados hagyomány
szerint, a fizikus szakon eluralkodó, igen kiegyenlített
ivararányt a mindenkori szervezők a Bölcsészkarról
meghívott lányokkal igyekeznek kiegyensúlyozni. Azért
természetesen a fizikuslányoknak sem kell elkeseredni, mert
a BőFi-ben akadnak bölcsészfiúk (*ne értékeljük már le ennyire
a fizikuslányokat* :) - a szerk.) is. De még mielőtt bárki valami
rosszra gondolna, jöjjön egy kis ízelítő a programokból. Mivel
ez egy vándortábor a Zemplén hegyei közt, ezért
természetesen mindenki igénye szerint választhat különböző
jellegű és nehézségű túrák közül, úgymint: hegyen-völgyön,
árkon-bokron, kocsmától kocsmáig, kényelmes erdei, stb.
Lesz számháború, illetve nagyszabású maffiázás. Minden este
táborfűz és éneklés - már most érdemes elkezdni az újság
közepén szereplő dalok, de legfőképp az elején lévő induló
tanulmányozását. Utolsó este pedig fergeteges show-műsor
zárja le a tábor, melyben sok prózai és zenés darab - persze
nem kifejezetten irodalmi művek - előadása mellett sor kerül
majd a tiszteletbeli fizikus-avatásra is, illetve a... de ez egyelőre
titok. Mindezek mellett természetesen ott lesz a lehetőség a
tájékozódásra: az információkat az egyetemről és az egyetemi
életről első kézből, a felsőbb évesektől és az öreg diákoktól
kaphatod meg. Így, ha eljössz - és miért is ne jönnél el -, a
nagy buli közepette valamennyire képet kaphatsz arról a
"világról", amely az elkövetkező éveidet meghatározza.

Tehát szeretettel várunk,

Mazsi

Info: Babinszki Edit

(e-mail: bofi@elte.hu, tel: 06-30-9870532)

Az idei Fizikus-Bölcsész gólyatábor augusztus 28. és
szeptember 3. között lesz a Zemplénben, Füzértől
Sárospatakig. A csomagokat táborról táborig autó viszi!

A gólyatáborban minden fizikus, geofizikus, fizikatanár és
bölcsész gólya (meg aki még ráér) részt vehet, ha

- a felvételi értesítőjéhez mellékelte válaszlevélben vagy a
Mafihe irodájába irányított telefonon (3722-701 vagy
2090-555/6201) vagy email-en bejelenti ebbéli szándékát;

- megjelenik az indulásnál 2000. augusztus 28-án, hétfőn
11:42 órakor a budapesti Keleti pu. aluljárójában, a pénztárak
mellett (aki máskor/máshonnan jönne, egyeztessen a
szervezőkkel, lásd fentebb Mazsi címét);

- a fenti helyen és időben befizeti a tábor részvételi díját
(gólyáknak 6000 Ft, másoknak 8400 Ft);

- elhozza a szükséges felszerelést (hálósák, izolír, tányér,
evő-eszköz, zseblámpa, fürdőruha, esőköpeny, lehetőleg
sátor is, és persze elektromos hajszárító!);

- vállalja a tábori körülményeket és a többiek társaságát;

- aktívan közreműködik a hangulat fellobbásában.

Ha augusztus 20-ig visszajelzel, ingye ' tied a gólyatábori póló!

FIZIKUS SZEPTEMBER

Ti, szerencsés 2000-es gólyák nem is sejtethitek, mibe csöppentek bele két évvel ezelőtti sors társaitok... Költözött a TTK, legalábbis a jelentősebb része (pl. a fizikusok :-). A Trefort-kerthől a Lágymányosi új campusra, az itt épülő (sajnos, még a beköltözés pillanatában, sőt még ma is csak épül!) új fizikus épületbe. A tanévkezdés ezért a szokásos szeptember eleji időpontról későbbre tolódott, és a gólyák ott hevertek parlagon, már a gólyatábor után, de még az első tanórák előtt. Agyuk üresen forgott, nem volt mit örömlnie, pedig a nyár már visszavonhatatlanul véget ért. És akkor kipattant az isteni szikra!

Hiszen a fizikus nem azért a FEJ, FEJ, FEJ!!!, hogy az ilyen káosztól pánikba essen! (Külön elmélete is van rá...) Sőt, a nehézségekből előnyt kovácsol magának. És igen. Akkorra előnyt, hogy még nektek, a két évvel későbbi gólyáknak is jutott belőle. Igaz, hogy ma már nem akkora a kavarodás, mint akkor, de azért nektek is lenne belőle bőven részetek.

Itt vagytok ti, gólyák, akik eredetileg (a sok évtizedes gyakorlat szerint) arra lettetek volna kárhóztatva, hogy a tanévkezdést követő néhány hétben szédülten kóvályogjatok az egyetemi épületek, folyosók és liftek, valamint az egyetemi lét labirintusaiban, tétován keresve a könyvtárat, az XIX-29B számú előadótermet, az aktuális oktatót, a Dékáni Hivatalt, a Nyúz első számát, a tanszéki hirdetőtáblát, a fénymásolószalont, a bankautomatát, a fizikus géptermet, a Mafihe honlapját, az elte.fiz newsgroup olvasásához szükséges varázsigekeket vagy varázsszóneveket, a HÖK ösztöndíj-ügyekben illetékes elnökhelyettesét, a középiskolai függvénytáblázat egyetemi megfelelőjét, évfolyamtársaitokat, két előadás között egy nyugodt helyet, egy falás ételt vagy egy pofa sört, a Pardon büfét vagy a kólaautomatát, egyetemi polgári jogaitokat és kötelességeiteket, a Lágymányost és a Trefort-kerthet összekötő buszjáratot (azt ugyan hiába keresnétek!), Évát és Ágotát, a középiskolában megtanult képleteket és az akkor elsunnyogott matematikai ismereteket, amelyekre azonnal szükségetek lenne az első zh-nál, az elveszett passwordot és az elveszett gyerekkort, mindehhez a megfelelő pofát és a megfelelő szavakat, hogy elátkozhassátok azt a kóbor gondolatot, amely a TTK irányába vezérelte lépteiteket...

Nyugi – minden elődötök átesett ezen a néhány hetes krízisen, aztán lassan megtalálta a helyét a TTK-nak nevezett körültekészében. Ti pedig sokkal szerencsésebbek lesztek náluk, hiszen a költözés miatti tanévhalasztást kihasználva 1998-beli őseitek számára megszerveztük az első **FIZIKUS SZEPTEMBER**it, annak sikerén felbuzdulva pedig tavaly intézményesítettük az akciót, és haladó, ápolandó hagyományként idén átnyújtuk nektek is. Elődeiteknek két hét látszólagos szabadidőt biztosított a költözéssel járó fejetlenség, tavaly pedig egy hét választotta el a gólyatábort a tanévkezdéstől – ennyi időnk most nincs, de azt jól ki fogjuk használni.

Az idei tanév szeptember 4-én, hétfőn kezdődik, és csak előző nap ér véget a gólyatábor. Hétfőn délelőtt várátok az ünnepléses dékáni kézfogás és az egyetemi polgári eskü. E nap, és az ezt követő négy tanítási nap délutánját használjuk fel arra, hogy bepótoljuk a látszólag bepótolhatatlant, és megkíséreljünk meggyökereztetni benneteket az egyetem első látásra emberbarátnak nem mondható talajában. Az idei **FIZIKUS SZEPTEMBER** ezért egy nappal a gólyatábor után, 2000. szeptember negyedikén a déli órákban kezdődik (a közbeni éjszaka alatt mindenki megvárhatja a gólyatábori gradiens-túra során szitává, sőt fraktál-jellegűvé lyuggatott farmerjét,

memorizálhatja a gólyatáborban tanult fizikus nőtákat, és érzékeny búcsút vehet családjától, mielőtt végleg az egyetemi élet örvényébe vetné magát), és 12-én, pénteken délután ér véget.

A **FIZIKUS SZEPTEMBER** néhány napja alatt úgy teszünk, mintha normális (csak egy kicsit gyorsított és sűrített) tanítási idő lenne – csak persze minden kockázat, zárthelyi és egyéb számonkérés nélkül. Olyan ismeretekkel bombázzunk benneteket, amelyek korábban, a "normális" években nem szoktak elhangzani, hiányuk viszont átsütött az egyetemista lét első hónapjain, olyan ismeretekkel, amelyeket azíán mindenki egyedül szokott összekapargatni, és amelyek idejekorán történő megszerzése remélhetőleg átsegít benneteket a fent vázolt (csak vázolt) krízisen.

Megismerkedhettek az egyetem felépítésével, működésével, szabályaival, térbeli elhelyezkedésével (mindenhez oda is megyünk, és megtapogatjuk). Első kézből, a HÖK és a Mafihe vezetőitől tudhatjátok meg, mik is ezek a diákszervezetek, mire valóik, mit tesznek a hallgatókért, és ti mit tehetek e szervezetek keretében – magatokért és társaitokért. Megismeritek a hallgatók jogait és kötelességeit, az önkormányzat bonyolult egyetemi ösztöndíj- és tandíjrendszer finomságait, az egyetem és a HÖK által adható segélyeket és igénylésük módját. Emellett bemutatjuk az egyetemi sportéletet, a hallgatók rendelkezésére álló lehetőségeket, ezek helyszíneit is. Mindezekhez az információkhoz hétfőn délután juthattok hozzá.

Természetesen szakmai programok is lesznek. A Fizikus Tanszékcsoport vezetője elmeséli, mivel is foglalkoznak az egyetemen dolgozó, kutató és oktató fizikusok, hol is tart a modern fizika frontvonalát, milyen tudományos (no meg vizsga-) kérdésekkel kell majd néhány év múlva nektek is szembenéznetek. Részletesen ismertetjük a különböző tanulmányi versenyeket, tudományos diákköri rendezvényeket, külföldi cseregyakorlatokat és ösztöndíjlehetőségeket szabályait. Emellett itt az utolsó alkalom a középiskolában (általatos, tanóráitok vagy a tanterv által) elsunnyogott, de az egyetemen már az első órákon szükséges matematikai ismeretek, nevezetesen a differenciál- és integrálszámítás, a differenciálegyenletek elméletének elemei, valamint a komplex számok algebraja bepótlására, beszerzésére vagy felfrissítésére. (Másnap ezeket az ismereteket már használni, megkövetelni kell...) Megismerhettek az egyetemi könyvtárak működési rendjét, egyben be is iratkozhattok. Bemutatjuk a fizikusok rendelkezésére álló számítógéptermeteket, és a géphez jutás módszereit. Megtanulhatjátok az egyetemi kommunikáció legfontosabb eszközeinek, a ludens nevű központi számítógépnek kezelését és lehetőségeit. Ha augusztus 20-ig visszakülditek a kitöltött és mindkét oldalán aláírt, a ludensre érvényes felhasználói azonosítót kérő űrlapot (melyet mellékelünk a GólyaMafigyelőhöz), akkor a **FIZIKUS SZEPTEMBER** során már át is vehetitek azonosítótokat, az egyetemi virtuális valóság végtelen térségeibe szóló belépőtöket. Azonnal tagjai lehettek a fiz_j@ludens.elte.hu nevű évfolyamlistának, valamint a fizqs@ludens.elte.hu nevű összefizikus levelezési listának is. Az itt leírt szakmai programok töltik ki a keddtől péntekig terjedő napok délutánjait.

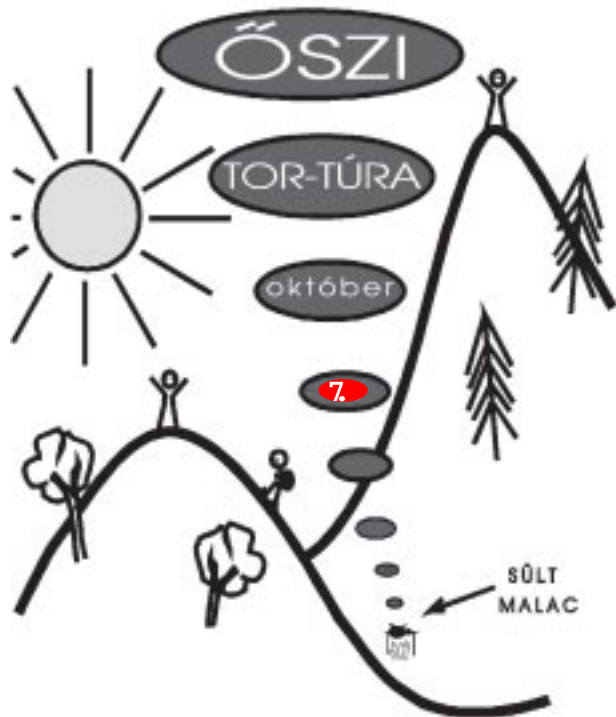
Hogy is kell ezt finoman mondani: a **FIZIKUS SZEPTEMBER** természetesen nem kötelező, de erősen ajánlott... Az itt elhangzó matematikai ismeretek pl. olyanok, amelyek meglétét a tanterv hallgatólagosan feltételezi, a hivatalos előadások pedig már az első órákon építenek rájuk. Aki mindent tud, azt ez természetesen nem zavarja. De aki nem tud mindent... És aki mindent tud, még az sem tudja azt, hogyan kell a TTK-n szociálmotot kérni, és hol lehet elzárni a II. előadóterem légkondicionálókat... (sehol).

A fentebb felajánlott ismeretek mind olyanok, amelyek a hivatalos tantervben sehol sem kaptak helyet. Mindenkinek meg kell tanulni mindezt – de ez általában egyedül, sok kínlódással, próba–szerencse alapon szokott megtörténni. Most itt a lehetőség: a **FIZIKUS SZEPTEMBER** során a legautentikusabb forrásokból szerezhetitek meg az egyetemi lét eme nélkülözhetetlen alapismereteit. És persze ez alatt az idő alatt megismerkedhettek felsőbbéves társaitokkal, akik máshonnan nem beszerezhetik élményeikkel, tapasztalataikkal és tanácsaikkal segítenek benneteket. Mindemellett oldottabb programok, a hét végén kirándulás és buli is vár rátok e néhány intenzív napban, amelyre remélhetőleg így fogtok visszaemlékezni: ijedt kis nyusziként érkeztem, de a **FIZIKUS SZEPTEMBER** után már jól tájékozott, az egyetemet, társaimat, oktatóimat, jogaimat, kötelességeimet és lehetőségeimet jól ismerő, öntudatos egyetemi polgárként vágtam neki a tanévnek, és a fekete lyukként előttem gomolygó öt (?) esztendőnek.

Így aztán egy héttel később, amikor a Hold megtelik önmagával, és ti felsorakoztok az elmaradhatatlan, hagyományos 'SKÜ-höz, akkor már nem fog félelmet gerjeszteni benneteket még a rettenetesen vastag Landau-VIII. sem, és a bennfentesek fennkölt nyugalomával fogjátok a hóhér után mondani: "homomorfizmus magja normálosztó" – a **FIZIKUS SZEPTEMBER** élményeivel és ismereteivel felruházva pedig már nemcsak azt fogjátok sejteni, hogy a fenti rejtélyes állítás – felsőbb éves társaitok egybehangzó véleményével teljes összhangban – valóban triviális, hanem azt is, hogy egyben szép is, és valami igen mély igazságot fejez ki a világról, a fizikus pedig egyebek közt azért fizikus, hogy erre az igazságra büszke legyen.

Találkozunk tehát szeptember 4-én, hétfőn délben (nyugalom: képviselőink jelen lesznek délelőtti eskütökön, és kézbe veszik sorsotokat), amikor is megkezdődik (reméljük, mindannyiótok hasznára) az ideji, immár reguláris **FIZIKUS SZEPTEMBER**.

dgy

Figyelem! Előzetes feladatok is lesznek!
**Figyeld a Nyúzt, a plakátokat
 és a Tor-túra honlapját!**

(<http://ludens.elte.hu/~orangyal/index.html>)

Esett már a fejedre Newton almája? Fújtál már velünk egy követ (németül: ein Stein)? Ittál már Bernoulli... ezt inkább hagyjuk. Tudod-e, hogy homomorfizmus magja normálosztó, és észrevetted-e, hogy ez triviális?

Mindezen élmények nélkül nem is lehetsz igazi fizikus. De szert tehetsz rájuk, hogyha megjelenysz 2001. szeptember 14-én, csütörtökön (ama nevezetes napon, amikor a Hold eltelik önmagával, a Trefort-kert viszont megtelik különböző éves fizikusok légióival, akik mind téged jöttek felszívni, megcsócsálni és... felavatni) este 6 órakor a Gólyavár előtt.

Nemes vetélkedés után következik az est fénypontja, a

'SKÜ

ahol lélekből jövő fogadkozásaid meghallgattatnak, és fizikussá avatódhatsz. Utána pedig titokzatos éjszakai túra következik (zseblámpát hozni szigorúan tilos), a kerekedő Hold többszöri megugatásával, a fizikus nóták n -szeri elnyekergésével, valamint folyékony halmazállapotú nemes anyagok múlt idejűvé történő transzformálásával. Hazatérés a hajnal első sugarával, valamint a fizikus lét nemes büszkeségével csordultig telt... szívvel. Egyszóval gyere, és ne feledd: bár hajnal felé a perturbáció feloldja a degenerációt, de aki nem tart velünk, az Clausius-Claperyon magában!

Mafihe-Bolt

Mafihe-kiadású könyvek kaphatók reklámáron!

Sailer K.: Szimmetriák és megmaradási tételek 400 Ft
 Rimányi Richárd: Csomók és 3-sokaságok 400 Ft
 Fizika és geometria.

Az 1997. évi nyári iskola bővített jegyzete 500 Ft

A fenti árak Mafihe-tagok számára érvényesek.

Ingyen elvihetők: a Mafihe éves jelentései, régi Fizikai Szemlék és Mafigyelők (amíg a készlet tart).

Színes és fekete-fehér **fizikus pólók** nagy választékban (Mafihe-tagoknak kedvezményesen).

TIZENNEGYEDIK TOR-TÚRA

Show-hajtottál már velünk az őszi erdőn? Hallgattad-e, hogyan mallik a pity? Írtál-e már verset fejen állva? Kerested már a garázdabillegető nyomát? Átkeltél-e már éjjel a folyón? Készítettél már kösziklából papírrepülőgépet? Válaszoltál-e már a szívatóbiztosok blódebbnél blódebb kérdéseire? Egyszóval: *szívatlak-e meg már úgy istenigazából?* (Persze, hiszen felvételiztélt...) De ha mégis hiányzik életedből ez az élmény, akkor se búsulj! Szervezz 5–15 fős csapatot, és nevez a **Tizennegyedik Nagy Tortúrára!** Egész napos túrával egybekötött vetélkedő a budai vagy pilisi hegyekben 2000. október 7-én (a helyszín egyelőre titok). A győztes csapat jutalma a SÜLT MALAC (ld. ábra). Utána helyszíni sör- és Cola-csapolás, éjszakai buli. Szponzor a Hallgatói Önkormányzat.

A Tekintetes Szívatóbiztosság

FIZIKUS INFORMÁCIÓS FORRÁSOK

Móttó: Az információ az egyetlen vagyontárgy, amely nem lesz kevesebb, ha mindenkinek adunk belőle

Ezúttal nem szakmai jellegű információkról lesz szó (lásd az ajánlott könyvekre és a könyvtárakra vonatkozó cikkeket), hanem a tanulmányaiddal, az egyetem életével és rendezvényeivel kapcsolatos hivatalos és nem hivatalos információk elérési módzatairól.

1. SZÓBELI FORRÁSOK:

(pletyka): évfolyamtársak, felsőbb évesek, patrónusok. (Ez a legeslegfontosabb forrás – a szerk.)

2. ÍROTT FORRÁSOK:

a/ Faliújságok

Minden **tanszék** saját faliújsággal rendelkezik. Itt az előadásokkal, zh-kal, vizsgákkal és azok eredményével kapcsolatos információkat keresheted. Az új lágymányosi épületben a két évvel ezelőtti költözést követő lassú konszolidáció után már kialakult a fizikus tanszék faliújságjainak új rendszere – ez a rendszer az idej újabb be- és átköltözések következtében most kezd összeállni. De azért előbb-utóbb kitanuljátok, melyik tanszék éppen melyik emelet(ke)n, melyik folyosó(ko)n búvik meg. A faliújságok a tanszékvezető és titkársága irodáit rejtő folyosó falán, illetve a szomszédos zsbongókban található. Sok oktató egyszerűen a saját aijtájára (az igényesebbje az aijtóra helyezett parafa hirdetőtáblára) akasztja ki a zh-eredményeket, vizsgaidőpontokat, jelentkezési lapokat. Ezért érdemes azt is megtanulni, melyik oktatónak merre van a szobája. A fizikusokat is oktató matematikus tanszék faliújságjait a Kecskeméti utca 12. sz. épületben keresd (és persze figyelj a kősa pletykákat a matematikusok száműzetésének további stációiról, esetleges továbbköltözésükről).

A **Tanulmányi Osztály** (tanrendekkel, szünetekkel és egyéb hivatalos ügyekkel foglalkozó) hirdetményei a lágymányosi épület első emeletén, a TO folyosóján, illetve az első emeleti liftekhez vezető folyosón található (igen, ott, ahol a felvételi dolgozatodra kapott pontokat kerested...).

A **Mafihe** saját faliújságjai részben a 2. emelet nyugati (hegyekre és teraszra néző) zsbongójában található hirdetőtáblákat, részben a 2.64 számú szoba, azaz a Mafihe irodája körüli összes falfelületet borítják. Itt a Mafihe által szervezett programokról (versenyek, vetélkedők, előadások, nyári iskolák, TDK-ülések, kutatóintézeti látogatások), valamint ösztöndíj- és állaspályázatokról, nyári gyakorlatokról olvashatsz. Emellett kirándulások, gólyatáborok és más programok hírei is megjelennek. Itt lehet jegyzeteket vagy könyveket keresni vagy hirdetni, és ami még eszedbe jut.

A **Hallgatói Önkormányzat** (HÖK) hivatalos faliújságjai Lágymányoson a földszinti liftekhez vezető folyosón levő Hallgatói Iroda mellett, vele szemben, valamint bent az irodában vannak. Itt hirdetik meg az egész kart érintő előadásokat, pályázatokat, táborokat, kirándulásokat, sztrájkokat, tüntetéseket. Ugyancsak itt találod a szociális ösztöndíjakról és egyéb hűsbavágó döntésekről szóló listákat, valamint a Hallgatói Alapítvány és a SKA (Sport és Közművelődési Alapítvány) pályázatainak eredményeit.

b/ Újságok

A TTK legfontosabb információs fóruma a **Nyúz** nevű, a szorgalmi időszakban hetenként megjelenő ingyenes újság. *Gólyanyúz* című, évente megjelenő különszámával már találkoztl. A Nyúz szerkesztősége (pillanatnyilag még) a gólyavári Hali2-ben található. Gazdag kulturális rovata, interjúi és úti beszámolóival mellett a Nyúz elsődleges feladata a Kar ügyeiről való informálás: a Kari Tanács határozataitól a korábban említett pályázati kiírásokig és döntésekig, előadások, rendezvények, táborok és túrák meghirdetéséig mindenféléről olvashatsz benne.

A Mafihe saját, havonta megjelenő lapja a **Mafigyelő**. Ennek különszámát tartod most éppen a kezdedben. Szerkeszti a mindig

aktuális főszerkesztő, aki régebben azonos volt a tájékoztatói felelőssel. A Mafihe programjai (iskolák, versenyek, előadások, konferenciák, cseregyakorlatok, látogatások) mellett fizikával kapcsolatos cikkek is helyet kapnak az újságban. Továbbá a közhasznúsági törvény áldásaként a Mafihe-ülések jegyzőkönyvkivonatait is olvashatjátok majd e lap hasábjain. A Mafigyelőt írja és olvassa (legalábbis reméljük): a fizikus hallgatók teljes testülete. (A Te cikketet is szívesen közöljük! – a szerk.)

Más egyetemek lapjai (emellett az országos napilapok és mősorújságok) a Hallgatói Irodában olvashatók.

c/ Tantervek, tanrendek, szabályzatok, oktatók hallgatói véleményezése

Minden gólya megkapja a Tanulmányi Osztálytól saját szakjának éppen aktuális **tantervét** és tanulmányi követelményeit tartalmazó füzetet. Minden szak tantervéből megtalálható egy példány a Hallgatói Irodában.

Félévkezdéstől a Hallgatói Irodában lehet megtekinteni és lemásolni az aktuális félév **tan- és specirendjét**. Az anyag elektronikus formában is elérhető a ludens gopheren.

A felsőoktatásra vonatkozó törvények és egyéb **jogszabályok**, az egyetem mősködési, vizsga- és fegyelmi szabályzata és még sok minden a Hallgatói Irodából kérhető ki helyben olvasásra vagy fénymásolásra.

A Felsőoktatási Törvény értelmében az egyetem hallgatói félévente véleményezik oktatóikat. A **véleményezés** eredménye a TO-n tekinthető meg, korlátozott ideig. A szabályok változóban vannak, érdeklődjetek!

3. ELEKTRONIKUS FORRÁSOK

Az utóbbi években az írott információk egyre nagyobb részét olvasható elektronikus formában is, vagy kizárólag így. Az egyetemen elég sok helyen hozzáférhetsz a számítógépekhez (lásd erre vonatkozó cikkünket), ezek a számítási munka és az egyéni levelezés mellett közhasznú információforrásként is hasznosíthatók. Az egyetem központi információs gépe – jelenleg – a **ludens**, amelyre minden egyetemi hallgatónak alanyi jogon jár a felhasználói azonosító (*account*). A ludens account-igénylő lapját a GólyaMafigyelőhöz mellékeljük. Ha ezt pontosan kitöltve és mindkét oldalon aláírva augusztus 20-ig visszaküldöd a Mafihe címére (lásd az újság végén), akkor az általad megadott usernéven (amennyiben az még szabad) már a tanévkezdéskor élni fog az accountod, amely egyben az e-mail címed is lesz. (Emellett még sok más számítógépre is szerezhetsz azonosítót.) Ezzel határtalan információs birodalom kapuja nyílik meg előtted. A részleteket számtalan program help-je tartalmazza, de nyugodtan kérdezd meg idősebb, tapasztaltabb hallgatótársaidat vagy oktatóidat. A tanév elején, a **FIZIKUS SZEPTEMBER** rendezvényorozat keretében Horváth Gábor (*HG user*), a ludens rendszergazdája személyesen fogja nektek elmagyarázni a ludens mősködését, használatát és az általa elérhető lehetőségeket. Itt csak a legfontosabbakat ismertetjük.

a/ Drót - azaz elektronikus levelezés (e-mail)

Az Internet legfontosabb és legtömegesebb alkalmazása, a szóbeli pletykahíradó elektronikus megfelelője a drótposta, amellyel a világ bármely tája elérhető néhány perc alatt.

b/ Gopher

A ludens gopher szerverén található az adott félév teljes **tanrendje**, valamint a meghirdetett speciális előadások listája. A TTK teljes belső **telefonkönyve** elérhető a ludensről a *telefon* paranccsal. Az *info* paranccsal megkereshető a ludens összes felhasználójának gyakorlatilag a kar összes hallgatójának és igen sok oktatójának **email-címe**.

c/ News

A **news** nevű "elektronikus faliújság" sok ezer rovatában folyamatosan pezseg az információ, zajlik a vita. A ludensen több ezer **rovat** (newsgroup) olvasható (és írható). A nemzetközi (természetesen angol nyelvű) rovatok mellett vannak helyiek is. Az egyetem saját newsgroupjainak neve az *elte* szóval kezdődik. Minden

szaknak vannak saját rovatai (*elte.biol*, *elte.geo*, stb.), emellett számos közhasznú newsgroup működik, mint pl. az *elte.bolhapiac*, az *elte.dalszovegek*, az *elte.internet*, *elte.pc*, *elte.kultura*. A rovatok fejlcében elolvasható a group profilját. A news használatát súlyosabb következmények nélkül gyakorolható be az erre a célra létrehozott *elte.test.group* nevű rovatban – ugyanitt növeli (sok szerző önzetlen tevékenysége nyomán) byte-okból álló ormótlan testét a már 5000 sorosnál is nagyobbra hízott CIKK2000. Az *elte.siramok* rovatban elpanaszolható a vizsgáztatók igazságtalanságát és az úttesten előttem átment fekete macskát, az *elte.erdekes* rovatban megbeszélhető a mozgólépcső-közlekedés szabályait és a folyékony fény létrehozásának nehézségeit. Az *elte.kozelet* rovatba folyamatosan helyezük fel az Egyetemi Tanács, a Kari Tanács és a tanszékcsoportok aktuális anyagait. Az *elte.ttk.hok* rovat a Hallgatói Önkormányzat aktuális anyagait közli. Ami pedig a fenti kategóriákba nem fért bele, arra ott az *elte.diaklap* nevű általános rovat. A newsgroupok böngészésére nem csak a ludensen van lehetőség. A *pine* levelezőprogram (rendszerbeállítástól függően) szintén használható "újságolvasásra", akárcsak a Netscape.

A fizikus hallgatók saját newsgroupja az *elte.fiz* nevű rovat. Ide te írhat szívesen, ami a szívedet nyomja.

d/ Levelezési listák

A levelezési lista a news-rovatok személyre szabottabb változata. Egy-egy listára a hasonló érdeklődési körű felhasználók iratkoznak fel. A listára feliratkozottak mindegyike e-mailben kapja meg a bármely listátg által a lista címére küldött levelet. Minden fizikus gölya e-mail címe "automatikusan" felkerül két levelezési listára. Az egyik az összes fizikus hallgatót (és számos oktatót is) tartalmazó **fiziqs** levelezési lista. Ez a hatékony fóruma pl. versenyek, nyári iskolák hirdetésének, az általános tanulmányi kérdésekről folyó vitának, stb.: minden potenciális érdekelt megkapja a hírt, és a saját leveleit még az is elolvassa, aki lusta newsgroupokat böngészni. A listára a *fiziqs@ludens.elte.hu* címen lehet levelet küldeni (a címet végig ki kell írni!). A lista nyilvánossága önkormányzati követel: a "figyusz, hallottam egy viccet" típusú leveleknek nem itt a helye (hanem a Hollosi Information eXchange – **HIX** – Móka nevű rovatában).

Vannak olyan hírek, amik csak egy-egy évfolyamot érintenek: pl. vizsgabeosztás. Ezért hoztuk létre az évfolyamonkénti levelezési listákat: az e listákra küldött levelekben lehet megvitálni az adott ügyeket. A te évfolyamod listája a **fiz_j** nevet viseli. Ez a név az évek során nem változik, az évfolyamhoz nő – a jövő évi gölyák a *fiz_j* listára kerülnek. (Persze vannak olyanok is, akik – bár nem önszántukból, de nem önhibájukon kívül – kénytelenek idővel listacímét változtatni...) Az évfolyamodnak szánt leveleidet a *fiz_j@ludens.elte.hu* címre kell címezned.

Más rendezőelv alapján szervezett listák is vannak: a tûrák (főleg a vízitûrák) kedvelőinek ajánlom, hogy iratkozzanak fel a **lufi** nevű levelezési listára, amely a (külön cikkben ismertetett) Lufi Klub aktuális programjainak, tûrahirdetéseit közli.

A listákra feliratkozni a *listanev-request@ludens.elte.hu* címre küldött, **subscribe** szövegű levéllel lehet (pl. *lufi-request@ludens.elte.hu*). A listákról információt az ugyanide címzett, **help** szövegű levéllel lehet kérni.

A fenti interaktív listák mellett vannak olyanok is, amelyeket az átlagfelhasználó nem ír, csak olvas. Ezek a listák tulajdonképpen elektronikus újságok, amelyeket rendszeresen (naponta) e-mailben kapsz meg elektronikus postadobádba. A tartalom a legváltozatosabb lehet, pl. tûraajánlatok, csillagászati érdekességek, a legújabb divat stb. Tulajdonképpen nincs éles határ a listák és az újságok között, van olyan lista, amelyet kb. tízen írnak, és több száz olvasnak, de ők is bármikor közölhetik véleményüket. Fizikusoknak ajánlott feliratkozni a KFKI-ban szerkesztett **fizinfo** című elektronikus lap olvasói közé. Ehhez először a *fizinfo-request@sunserv.kfki.hu* címre kell egy **INFO** szövegű e-mailt küldened, a további teendőket a válszlevélből tudhatod meg. Itt előadásokról, konferenciákról, ösztöndíj- és állásajánlatokról, a magyar fizikus élet aktuális eseményeiről tudhatod meg a legújabb híreket.

e/ Weblapok (homepage-k)

Egyre több szervezet és magánszemély rendelkezik már weblappal (homepage, otflap, ittlap, honlap, stb.), azaz internetes (általában színes, grafikus) ismertető anyaggal. Ezek az "oldalak" a **www**-n (*WorldWideWeb*) egy böngésző program (pl. a *Netscape*) segítségével olvashatók. Az otflapokon a gazdára vonatkozó állandó ismertető anyag mellett általában friss információk is találhatóak. A weblapokon számos hivatkozás szerepel más honlapokra.

Az **ELTE** weblapja a <http://www.elte.hu> címen érhető el. Az általános információk mellett tartalmazza a részegységek (tanszékek, laborok, HÖK) valamint sok oktató és doktorandusz levelezési és e-mail címét, valamint weblapjának adatait.

Az ELTE vezetése működött az Egyetemi Hírmondó című, a belső egyetemi nyilvánosság számára elérhető elektronikus "faliújságot". Címe: <http://dokumentumok.elte.hu/intranet/hirmondo/>. Itt – a szerkesztő ígérete szerint – mindig elérhető lesznek az egyetem életére vonatkozó aktuális információk, a Kari és Egyetemi Tanácsokon megtárgyalt anyagok, elfogadott határozatok, háttérinformációk, az egyetem tudományos, kulturális és sportrendezvényeinek meghívói, stb. A <http://dokumentumok.elte.hu/szabindex.html> címen megtalálod a Felsőoktatási Törvényt, az ELTE és a TTK Tanulmányi és vizsgaszabályzatát, a doktori iskola szabályozását, valamint számos más belső szabályt és rendeletet.

A ludens saját weblapja a <http://ludens.elte.hu>. Innen kiindulva a Tanulmányi Osztály honlapján át elérhető pl. az aktuális tanrendet és a választható speciális előadások jegyzékét (az utóbbi a közvélekedéssel szemben az elsőket is érinti – most is legalább három olyan speciális indul, amit kifejezetten első fizikusok számára hirdetnek meg: bátran jelentkeztek rájuk!).

A TTK Hallgatói Önkormányzatának weblapja a <http://hali.elte.hu> címen található. Itt megtalálhatod a HÖK aktuális információit, pályázati kiírásokat és elbírálásuk eredményét, a szociális segélyek elbírálásának szabályait és a megítélt összegeket. Innen érhetőek el a Nyüz új és régi számai is.

A **Mafihe** honlapja a <http://top.elte.hu/> címen érhető el. Itt a Mafihe története, szervezeti szabályzata és a tisztségviselők adatai mellett sok érdekes linket ("kattintást") is találhatsz. A Mafihe által szervezett programokra, versenyekre, iskolákra, cseregyakorlatokra vonatkozó friss híreket is érdemes itt keresni.

A **Fizikus TDK** (lásd külön cikkünket) honlapjának címe <http://ludens.elte.hu/~tdkinfo>. Itt egyéb hírek mellett aktuális, a téma-vezetők által felajánlott TDK-témák adatbankját találhatod. Külön honlapja van az Ortvay-versenynek (<http://ortvay.elte.hu>) és a NYIFF-nek (<http://nyiff.elte.hu>), valamint a Tor-tûrának (<http://ludens.elte.hu/~oranyal>) és a Túlélőversenynek (<http://tuleles.elte.hu>), melyek elérhetőek a HÖK honlapjáról is.

Egyre több **oktató** használja ki oktatási feladatainak szervezésére a hálózat előnyeit. Weblapjukon szerepel az általuk tartott előadások vázlata, az ajánlott könyvek, vizsgatételek listája, az aktuális vizsgaidőpontok, zh-eredmények, sőt egyesek a teljes előadás anyagát tartalmazó jegyzetét is felrakták a hálózatra. Van, aki a házi dolgozatokat vagy laborjegyzőkönyveket is elfogadja elektronikus formában. E lehetőségekről az adott oktatóval kell konzultálni.

Az utóbbi időben egyre több hallgatónak vált szokásává, hogy egy-egy **előadás jegyzetét** (vagy kéziratos formában beszkenelve, vagy számítógépbe gépelve és megszerkesztve) felteszi saját honlapjára. Ez az anyag évfolyamtársai, sőt az ifjabbak számára is elérhető és letölthető. A részletekről érdeklőjtek felsőbbéves társaitoknál. Készülőben van egy link-gyűjtemény, ahonnan az összes ilyen saját készítésű fizikai és matematikai jegyzet egy egérkattintással elérhető lesz. Amint ez a gyűjtemény elkészül, azonnal felkerül a Mafihe weblapjára, és mindenki értesítést kap róla a fiziqs listán.

Amint a fentiekből kiderült, az egyetemen igen sokféleképpen és igen sok információhoz lehet hozzájutni – az már rajtatok múlik, hogy úgy ne járjatok, mint Mohó, az okleveles zsvány, akinek Trurl és Klapanciusz másodfajú démont épített (és aki – mint köztudomású – belefulladt a megemészthetetlenül sok információba...).

A mat – fiz – info – technika szakos GÓLYATÁBOR

Lehet, hogy már egy hónapja ezt hallgatód: A gólyatáborba feltétlenül menj el! Mi kicsit másként fogalmazunk: Magaddal szürsz ki, ha kihagyod. Egy biztos! Vissza nem térő alkalom! Több gólyatáborod már nem lesz, maximum csak az élménybeszámolókat hallgathatod arról, amiben neked nem volt részed.

Nézzük csak, mi is vár rád a gólyatáborban! Valami olyasmi, ami ránk is várt. Először is sok-sok új ember. Köztük valószínűleg azok, akikkel az elkövetkezendő 5-6-7 évet együtt fogod tölteni. Aztán még sok izgalmas, érdekes program, nevetés, mókázás, egyszóval egy óriási buli, amit soha nem fogsz elfelejteni. Mi már csak tudjuk, hiszen mi még így egy év távlatából is pontosan emlékszünk mindenre.

Izgatott várakozás a Nyugatiban... amikor még nem ismered senkit (de nem csak te vagy így ezzel)... találgatód, ki lehet még gólya és ki patrónus (nem mindig eldönthető)... a vonatút, ahol próbálsz kapcsolatokat teremteni (sikerülni fog)!... Ismerkedési játékok... Még azt sem tudod ki kicsoda, és már arra kérnek, hogy válaszolj szobatársat (dehát demokrácia van)... És mikor elkezdődnek beszélgetni, jönnek azzal, hogy program van. De hidd el, jó móka volt például az első esti táborozás vagy a három napig tartó vetélkedés. Nem baj, hogy azok közül akiket eddig megismertél senki sincs a csapatodban, lehet, hogy ott sokkal jobb fej emberek vannak. A lényeg ugyanis az, hogy minél több barátot szerezz! Most leírhatnánk pontosan, hogy mi mivel töltöttük azt a négy napot, de mivel vannak jól bevált visszatérő programok is, ezt nem tesszük. Így neked is ugyanolyan nagy élményt és meglepetést fognak nyújtani, mint nekünk.

A gólyatábor végére úgy fogod érezni, mintha mindenkit már ezer éve ismernél. Mire nem képes négy nap! És hazafelé már mennyire más lesz az út! És hogy fogod várni a beiratkozást! És milyen jó lesz látni a sok új ismerőst! És mennyivel könnyebb lesz majd megküzdeni az év eleji problémákkal (mert azok bőven akadnak), az óraend-összeállítással, az egyetemen való eligazodással (néhányeknek még Budapest megismerésével is) úgy, hogy gólyatábori haverjaiddal teheted meg. Együtt mégis csak könnyebb! Mi azt már biztosan tudjuk, hogy nem telt volna ilyen jól el az első ELTE-s évünk, ha nincs a gólyatábor.

Legyél ott te is idén, hogy találkozzunk!

A Szervezők

Időpont: 2000. augusztus 26-29. Helyszín: Mártély

Az ember mafihézik...

Idén, már szokás szerint, az ember mafihézik. Ezt szeretem csinálni! És negyedik éve már, hogy itt vagyok. Talán az egész akkor kezdődött, amikor a nővérem hazaért és elmesélte, miminden történt vele a Mafihében. Beindult a fantáziám. Magam elmentem az akkor még ismeretlen fizikusokat, a nagy felülbéveseket, a nagy nevetéseket, a bejövő embereket, a Mafigyelket és annak szerkesztését, a Nyúzókat, a Halit, a nyúzsgést, az Életet. Így nem csoda, hogy még negyedik gimnazistaként bele kellett kóstolnom az Életbe, és nem csalódtam! Hiszen mindenki, aki idejön ebbe a "brancsba" egyből tagja lehet, velünk élheti életét és lesz mit mesélnie majdan az unokáinak: "Jaj, azok a csodálatos egyetemi évek, soha nem feledem..."! ©

Nézzük, hogyan is telik egy átlagos nap egy viszonylag rendes egyetemistánál! Reggel, kora reggel van. "Csörög" az anyukám. Fel kell kelni. Fél órára van ügyes-bajos dolgaimra, főképp arra, hogy milyen nap is van, mennyit is kellene még aludni, meg milyen órák is lesznek? Csupa kérdés. Rohanás. Főleg első félévben. Utazás, Lágymányos, egyetem, rohatár, hol-a-tanterem effektus, hoppá, egy ismerőst! Itt kezdődnek a gondok. Nem kellett volna ennyire rohanni, így már megint késni fogok. Jobb esetben. Mert mi lesz, ha inkább eldöntjük, hogy minek úgy sietni, éhes is vagyok, menjünk le a TarkaBir Café-ba a -I-re és beszéljünk inkább az élet dolgairól. De tegyük fel, hogy (gyk.tfh) nem így van és bent vagyok a megfelelő teremben, a megfelelő időben. Évfolyam. Móká, kacagás. Évfolyamfelelős: már megint történt valami. Tankönyves papír megy körbe (már megint anyagi csúdbe megyek), számháború lesz a Váci utcában (Hajrá, nyerni fogunk!), szocitám leadási határidő (figyelni kell!) stb. Még jó, hogy van egy ilyen ember! Eladás eladóval. Végre szünet. Irány a Mafihe Irodal! Lehet, hogy kaptam levelet! Vannak, akik pólókat szeretnének venni, a NYISK jegyzet! Nem is beszélve Rohanás vissza a terembe, huhh, nem késtünk (sokat). Tanulás; vagy inkább tanítás. Ébéd! Menjünk "csótányozni", irány a Goldmann menza! Nem túl érzékeny gyomorúaknak, kis és nagy baráti társaságoknak ideális. Délután. Ez már nagyjából fakultatív. A választék: speci, társtud, teszi, Mafihe, HÖK, laeste, buli, filmklub stb. Nyugi van. Az irodában meg hangzavar még most is, látszik, hogy él (és mozog)...

Zsófi

...és hőközik

Hasznos Önkormányzati Kódex

Az idei évem igen élménydúsán telt. A cikk írásakor a HÖK záróalakuló közgyűlésének alakuló részén ülök, ahol már nem mint képviselő vagyok jelen. A HÖK működéséről nyilván olvastatok a GólyaNyúzóban, de most nézzük meg más oldalról is! Jelenleg 3 fizikus, 2 fizikatanár, 1 meteorológus mandátum van, amit szerencsésen sikerült 100%-an betölteni. Majár János (Maya), Mátrahegyi Tímea (Tími), Purger Norbert (Norbil), mind harmadéves fizikusok, képviselik a különböző fórumokon a fizikus, geofizikus, csillagász hallgatókat. A fizikatanárokat Fehér Attila (Tylla) és Tatar Ágoston (Toto) (másodévesek), a meteorológusokat Lőrincz Andrea (Andi) (harmadéves) védelmezi. Hozzájuk fordulhatsz, ha bármilyen gondod van a szocitámoddal, az egyik tanároddal, a gyakjegyed megszerzésével, a HÖK-kel stb. kapcsolatban. Ezek azok, akik el tudnak majd igazítani a megfelelő emberhez.

Két éven át voltam képviselő. Még kis gólya voltam, amikor pótválasztáson bekerültem, hiszen kiderült, hogy "hmmm nincs egyetlen jelölt sem a három helyre"! Ezek után már csak be kellett vadítani Timit és Mayát és máris belevethettük magunkat az egyetemi élet rejtett bugyiraiba. Ebből egyenesen következik, hogy már Ti is nyugodt szívvel indulhattok a tavaszi választásokon!

Ebben a tanévben két bizottságban tevékenykedtem. A Kari Tanács a legfelsőbb döntéshozó testület, a maga 59 fős alakulata a hallgatók 19-en vesznek részt (1/3-al), így gyakorlatilag vétőjogunk van! Csodálatos szerda délutánokat lehetett eltölteni a hetedik emeleti gyönyörű panorámás Kari Tanácsstermében (Haverok, buli...!). Olyan döntéseket hozunk itt, mint pl. a kari költségvetés elvagy nem elfogadása. A másik a Tanulmányi és Oktatási Bizottság (TOB) volt. Itt bíráltuk el a köztársasági ösztöndíjra, és az SKA-ra beadott pályázatokat, a fegyelmi ügyek is itt kerültek kivizsgálásra stb. Nekem ez a munka tetszett a legjobban, hiszen minden szakterületről volt egy ember, és remek hangulatú üléseinknek semmiféle hivatalos íze nem volt. Ezalatt a két év alatt úgy érzem, elég alaposan megismertem az önkormányzat munkáját, így engem is nyugodtan kereshettek, akár csak a HALI-ban dolgozó elnökhelyetteseket, avagy magát az elnököt.

Zsófi

LUFİ KLUB

A LUFİ klub (LUsta Fizikusok klubja) 1985-ben alakult fizikus hallgatók és oktatók részvételével. A lelkes alapítók célja a klub nevében említett lustaság legyőzése, az ülőmunkára kényszerített egyetemi ifjúság megmozgatása, vízi-, gyalog-, kerékpár-, hegymászó-, barlangi, nyári és téli, nappali, éjszakai és levelező túrák szervezése volt. Az első sikeres megmozdulások után a TTK más szakjaira járók is csatlakoztak, később bölcsészekkel is bővült a kör.

A LUFİ klub informális társaság, nincs hivatalos tagsága, alapszabálya, bankszámlája, tagsági díja, vezetősége és ellenőrző bizottsága (ellenben van jelvénye, plakátjai, fejléces papírja, kiterjedt üzleti levelezése, számos elnyert pénzügyi pályázata, saját szigete gyarmatokkal, szekrénye a Haliban, három kondérja, négy vizeskannája és exkluzív, kizárólag a túrákon kapható LUFİ-emblémás pólója, (ára 600 Ft). Mindig az a LUFİ, aki eljön az aktuális LUFİ-túrára.

Eddig 57 kisebb-nagyobb vízitúrát szerveztünk, köztük minden nyáron egy kéthetes mozgótábor. Bejártuk a Duna teljes magyarországi folyását és a Tisza nagy részét. Többször végigveztük a Rábát, a Mosoni-Dunát, a Túrta, a Bodrogot, és bebarangoltuk a Szigetközöt (amíg még létezett). Februárban a Hévízi-patak végigvezésével és a Balaton jege törögetésével nyitjuk meg a vízitúra-szezont. Minden évben többször szervezünk két-három napos túrát a Szentendrei-sziget, olykor a Csepel-sziget megkerülésére (van, amikor sikerül is megkerülni). Minden évben felkeressük a Bodrog árterét az áprilisi nagy áradás idején, derékig vízben álló fák és úszó vaddisznó-csordák között evezgetve. A nyári vizsgaidőszak közepére esik az "Unod a vizsgákat? – Gyere velünk evezni!" jellegű ötnapos lazító-túra. E túrákat követi a nyári kéthetes nagy vízitúra, majd a szeptember végi évadzáró evezés. Az utóbbi években többször meglátogattuk a szlovéniai Soca folyót, az egykori legendás Isonzót, és raftingtutajjal vagy anélkül végigszárguldottunk türkizkék hajzain.

Túráinkat szakképzett bronzjelvényes vízitúravezető vezet, bográcsainkban több, egymással versengő mesterszakács irányításával készül a vacsora.

Terveink közt szerepel a dunai nagy kör bejárása, a magyarországi kisfolyókó végigvezése, vadvízi túrák szervezése a Tisza, a Hernád, a Vág, a Dunajec, a Maros felső folyásán valamint a jelentős rafting-kultúrájú szlovéniai és ausztriai hegyi folyókón, a Mazuri-tavak bebarangolása, valamint egy Duna-túra a Fekete-erdőtől Budapestig. Emellett folytatjuk a kezdő vízitúrázóknak szokatására szolgáló szigetkerüléseket is.

Túráinkon minden fizikus (mat-fizes, geofizikus, bölcsész, barátjuk, barátónk, rokonuk és üzletfelük... stb.) részt vehet, ha tud úszni, és vállalja a sajnos egyre növekvő csónakbérleti és – szállítási, valamint kaja – költségeket. (Egy háromnapos hétféje túra kb. 3000 Ft-ba, az 1999-es kéthetes szigetközi túra kb. 8000 Ft-ba került. Ebben benne volt a csónak díja, a vonatjegy, a napi meleg vacsora és hideg reggeli, de nem volt benne a napi tíz sör, a cikolaszigeti mulatozás, az ásványrárói Szürke Gém, a győri Yankee-pub és egyéb egyéni kultúrprogram ára.) Anyagi gondjainkon remélhetőleg – legalábbis részben – segítenek a HÖK által beszerzett, és a LUFİ klub által beüzemelt vadonatúj hajók (**a HÖK folyami flottája**), amelyek minden TTK-s hallgatónak potom pénzért, előszézonban napi 200, főszezonban napi 300 Ft-ért állnak rendelkezésére (részletesebben lásd a Gólyanyúztban). Már tíz darab négy személyes kenunk van (név szerint: *Ágota*, *Triviális*, *Hova megy a sünike?*, *Harmonikus oszcillátor*, *Zsoltij parahód*, *...nincs is ibolya!*, *Spontán kompaktifikáció*, *Összetett tengernagy*, *Bölcsészlány*, *Venator*, *venator*... – előbb-utóbb rájössz, miért pont ez a nevük...), emellett

két db. kétszemélyes kiel-boat is tartozik a flottához, amely évről évre tovább gyarapodik. A flottához egy éve egy csónakszállító tréler is csatlakozott. A részleteket illetően ld. a Gólyanyúzt. Csónakigénylés márciustól októberig a dgy@ludens.elte.hu címen.

A hétféje kis túrákon 10-30, a nyári nagy túrán 30-50, a Bodrog-ártéren 60-100 fő a tipikus létszám. Téged is várunk! Figyeld a LUFİ-emblémás plakátokat a Haliban és a Lágymányosi épületben is! Amint e-mail címhez jutsz, iratkozz fel a LUFİ információs listára (lufi-request@ludens.elte.hu, a levél tartalma: *subscribe!*) Egyéb kérdéseidet is felteheted a dgy@ludens.elte.hu címen. Képviselőinket a kihelyezett csap-, izé... tanszékeken érheted el.

A LUFİ klub nemcsak a vízen működik. Gyakran szervezünk egynapos gyalogtúrát a Pilisbe, a Börzsönybe vagy a Budai-hegyekbe. Sokan jártunk az ország különböző tájain (Mátra, Mecsek, Bükk, Pilis, stb.) szervezett 50 km-s teljesítménytúrákon, a BEAC Super-8 kombinált túrán, az Olimpiai Ötpróba rendezvényein. Néhányan többször teljesítették a Kinizsi 100, illetve a BEAC-Maxi szupertúrát. A tavaszi szünetekben egyhetes hegyi túrákat tettünk a Nyugati-Tátrában, a Magas-Tátrában, a Szlovák Paradicsomban és a Retyezátban. Néhány tagunk magashegyi sziklamászó tanfolyamot is végzett. Szakképzett barlangász tagjaink vezetésével ismerkedő túrán jártunk a Budai-hegyek és a Bükk több barlangjában (Mátyáshegyi-, Ördöglyuk-, Istvánlápja, stb.). Telente sítáborokat szervezünk az erdélyi vagy a szlovákiai hegyekbe.

Megemlítendő, hogy a LUFİ klub részt vesz a 'SKÜ, a zempléni gólyatábor, illetve az ott szerzett ismeretségeket elmélyíteni hivatott őszi hétféje pótgólyatábor, az Eötvös-napi kari ünnepeket és bulit követő éjszakai túra (valamint az évenként kétszer sorra kerülő Tor-túra és Túlélőverseny) szervezésében és lebonyolításában.

Az egyetemista lét átmeneti volta miatt a LUFİ klub aktív tagsága lassú diffúzióval folyamatosan cserélődik, bár vannak, akik régen végzett öreg hal létükre is visszajárnak. Te, mint gólya, bármikor bekapcsolódhatsz programjainkba, sőt ötleteiddel és esetleges kapcsolataiddal bővítheted azok spektrumát. (Nem szerveztünk eddig még pl. vitorlás, repülő, lovas és szántúrát, túlélőversenyt és számháborút [javítás a 97-es frissítéskor- a szerk.].) Bármilyen LUFİ ügyben fordulj bizalommal dgy-hez (Frefort-kert, Lágymányos 2.68, Európa).

Tudományos

Diákkör

Ez az önképzési forma a későbbi önálló tudományos kutatás előszobájaként szolgál. Egy vagy több hallgató egy egyetemi oktató vagy intézeti kutató irányításával kisebb kaliberű tudományos témát dolgoz ki, majd diákköri dolgozat formájában megírja. A feladat lehet elméleti számolás, számítógépes szimuláció, mérés, mőkszer vagy egyéb berendezés építése, irodalomkutatás, vagy egy nagyobb kutatási project hasonló jellegű részfeladata. A munka időtartama egytől négy félévig terjed. A kész dolgozat terjedelme általában 20-50 oldal, formai és szerkezeti követelményei nagyjából megegyeznek a későbbi szakdolgozatával.

A (kötelező) szakdolgozat és a (fakultatív) TDK-dolgozat közti fő különbség abban áll, hogy míg az előbbi esetében amellett, hogy bebizonyítod: a tudományos munka módszereinek birtokában vagy, még némi (minimális) önállóan elért új tudományos eredményt is elvárnak (legalábbis a kutató szakokon, így fizikuséknál is), addig a TDK munka fő célja épp a **módszer** (irodalmazás, tájékozódás, hivatkozások, eredményeid ellenőrzése, elhelyezése a témakör újabb fejleményei között, majd világos, tömör, adott terjedelmű kifejtése írásban és szóban, tételeid megvédése nyílt tudományos vitában, ne adj isten, visszavonásuk) elsajátítása, természetesen a témavezető aktív irányítása mellett. Ez persze nem zárja ki, hogy egy tehetséges hallgató már TDK-dolgozatában valódi, új tudományos eredményt érjen el, sőt olykor a dolgozat anyaga – a témavezető társszerzőségével – nemzetközi tudományos folyóiratban is publikálásra kerül.

Korábban az volt a szokás, hogy egy-egy hallgató féléves-éves váltásokkal a fizika több területét (szilárdtestfizika, magfizika, térelmélet, stb.) végiglátogatta, és egyetemi tanulmányai során három-négy, hol mérési, hol elméleti TDK-dolgozatot is készített. Így horizontálisan megismerkedve a ma mővelti fizikával (és mővelőivel) nagyobb biztonsággal választott szakdolgozati témát. Ezt a dicséretes gyakorlatot sajnos elsodorta az élesedő konkurenciaharc: ma a TDK-munka nagyrészt arra szolgál, hogy még idejében, másod-harmadéves korodban bekerülhess egy egyetemi ill. kutatóintézeti munkacsoportba, és témájukba alaposan bedolgozva magad, biztosíthasd magadnak a megfelelő (diplomázás után állást/ösztöndíjat kínáló) szakdolgozati témát.

A TDK alapvető mőködési módja – a hosszas önálló munka mellett – a diákköri konferencia. Az első forduló a hallgató anyaegyetemén zajlik le, szakonként, olykor – sok beérkezett dolgozat esetén – részletesebben bontott szakkonferenciák formájában. Itt a hallgatók előadják, és – táblán, írásvetítővel, fényképekkel, kísérlettel, stb. – illusztrálják a dolgozatukban

leírt témát, módszereket, eredményeket. Ez a rendezvény a későbbi tudományos konferenciákon, illetve védéseken szokásos eljárások (pl. válasz a dolgozat hivatalosan kirendelt bírálója által feltett kérdésekre), illetve az ott uralkodó légkör megszoktatására szolgál.

A dolgozat ismertetését vita követ(het)ti, majd az oktatókból álló zsőri díjakat ad ki. A legjobb dolgozatok, illetve szerzőik részt vesznek a kétévenként megrendezett Országos Tudományos Diákköri Konferencián, ahol az adott tudomány(ág) különböző egyetemekről érkezett mővelői találkozhatnak. (Ez legközelebb 2001. márciusában lesz, te leghamarabb 2003. tavaszán szerepelhetsz.) Az ország különböző egyetemeiről érkező résztvevőket alszekciókba osztják be (a fizika területét legutóbb hat alszekcióval sikerült úgy-ahogy lefedni). A díjazás alszekciónként történik, a díjak mellé komoly pénzjutalom is jár. A több éven át kiemelkedő TDK-munkát végző hallgatókat (az egész országból, az összes tudományágból összesen 45-öt) az Országos Tudományos Diákköri Tanács Pro Scientia díjjal tünteti ki, a kitüntetést az Akadémia elnöke adja át. Az ELTE Fizikus Diákköre

büszke lehet rá, hogy 1989-ben Frei Zsolt és Fodor Gyula, 1997-ben Czirik András, 1999-ben pedig Veres Gábor fizikus hallgatók is kiérdemelték a Pro Scientia díjat.

Az OTDK-n elért jó helyezések komoly segítséget jelenthetnek egy tudományos pálya indulásakor, hiszen a bel- és külföldi ösztöndíjak, állások, cseregyakorlatok odaítélésekor az egyik (nagy súlyal) figyelembe vett szempont a jelölt tudományos diákköri munkája, illetve a TDK-konferencián elért helyezés (lásd pl. a Mafihe cseregyakorlat-pontrendszerét).

Egy jól mőködő TDK tevékenysége nem merül ki a tagok egyéni munkájában, illetve az évenkénti konferenciában. Az ön- és közképzés számos más formája is elképzelhető: nyári iskolák szervezése egy-egy tudományterület részletesebb megismerésére, alkalmankénti diákköri ülés egy új tudományos szenzáció megvitatására, egy-egy neves tudós meghívása, egy érdekes könyv közös feldolgozása, szakmai versenyek szervezése, csoportos látogatás bel- vagy külföldi kutatóintézetben, stb. (Az idén szervezett intézettelátogatások időpontját megtalálod a Fizikus naptárban, a részleteket az esemény előtt egy-két héttel a Mafihe faliújságján.)

Ilyen tevékenységet természetesen nemcsak a formálisan is létező (?) diákkörbe lépve, hanem partizánként is lehet végezni. Lehet, hogy ez is hozzájárult a korábban pezsgő életű Fizikus Diákkör pangásához az utóbbi évtizedben. A legfőbb ok természetesen a beadott dolgozatok számának drasztikus csökkenése, melyet a hallgatószám hivatalos óraterhelésének drasztikus növekedésére hivatkozva próbálnak magyarázni. (E terhelést a periodikusan

TDK

TDK dolgozatok leadási határideje: október 30.

bekövetkező oktatási reformok mindig csökkentik, aztán lassú diffúzióval visszakúszik a heti 168 óra közelébe.) Valószínűbb, hogy a korábban említett szemléletváltozás az igazi ok: aki megcsípett egy érdekes témát, jó témavezetőt, ígértes munkacsoportot, az inkább szakdolgozatot vagy angol cikket ír az anyagból, és nem diákköri dolgozatot. (A kettőt együtt pedig felesleges luxusnak tartja.)

Néhány éve viszont újra örvendetes pezsgés indult meg a fizikus TDK-életben: a Mafihe hivatalosan is felvállalta a Fizikus TDK menedzselését. Megkezdjük a "beetető" diákköri ülések szervezését. Ilyenkor egy tudományág kiváló m^ovelője ismerteti (alsóbb évesek számára is közérthetően) szélesebb területe aktuális problémáit, érdekességeit, nyitott kérdéseit, és az intézetében ezzel kapcsolatban kiírt diákköri témákat. Emellett létrehoztunk egy TDK-adatbankot, ahol megtalálható az aktuális, felvehető diákköri témák címe, rövid ismertetése, a szükséges előismeretek, a témavezető neve, intézménye, elérhetősége, rövid elemzés a témakör és m^ovelői előtt álló lehetőségekről. Négy éve pedig kísérleti jelleggel megtartottuk - és a sikerre való tekintettel azóta is minden évben is megszervezzük - a **Fizikus TDK Hétféjét** Visegrádon, az ELTE üdülőjében. A háromnapos rendezvényen a fent említett csalogató előadások mellett az utóbbi évek országos diákköri találkozóin díjat nyert hallgatók (szerencsére van kik közül válogatnunk!) ismertetik röviden dolgozatukat, és beszámolnak a tudományos diákköri munka során tapasztalt kezdeti nehézségekről, buktatókról is - egyben tanácsot adnak elkerülésükre. A legutóbbi TDK Hétféjét követően tucatnyinál több hallgató kezdett új diákköri munkába. Reméljük, idén is sikeres és figyelmet felkeltő, új munkák megkezdését inspiráló lesz a rendezvény, amelyet **2000. november 17-19. között rendezünk Visegrádon**. A TDK Hétféje elsősorban az első- és másodéves hallgatók orientálására szolgál: gyere el te is!

Hogy érint mindez Téged, a golyát? Nem leszel sokáig az: gyorsan elrepül az a három év, ami után a tanterv értelmében újabb pályaválasztás vár rád: a fizikán belüli további specializáció, amivel az egyetem utolsó két évét töltöd. Felelősen dönteni akkor tudsz, ha belülről is megismered a fizika egyes ágait, m^ohelyeit. Erre pedig legalkalmasabb a TDK-munka. Nem vagy hozzá túl fiatal, akár ma is elkezdheted! Milyen témával érdemes foglalkozni, hogyan kell hozzákezdeni? Tanácsért oktatóidhoz, a felsőbbéves fizikusokhoz, a TDK oktató-vezetőjéhez vagy a Mafihe diákköri felelőséhez fordulhatsz.

A tudományos diákkör nem az egyetlen hely, ahol dolgozatíró hajlamaidat kiéltheted: az ELTE kollégiumai, egyes tanszékek, illetve folyóiratok is hirdetnek meg olyan pályázatokat, ahol kisebbfajta kvázi- vagy valódi tudományos cikkel lehet nevezni. E pályázatok nyertesei a dicsőség mellett általában némi pénzmaghoz is jutnak. Figyeld a hirdetőtáblákat és a Hálózat híreit!

A diákköri témák adatbankja az Interneten, a Fizikus TDK honlapján érhető el: <http://ludens.elte.hu/~tdkinfo>. A Fizikus Diákkör oktató-vezetője Horváth Ákos (Atomfizikai Tanszék), email-címe akos@ludens.elte.hu.

Kellemes kóstolót a tudományos életből, eredményes munkát a diákkörben!

dgy

NÉVJEGY

Néhány ember, akihez nyugodtan fordulhatsz kérdéseiddel:

Dávid Gyula

dgy@ludens.elte.hu

(dgy) hiperaktív oktató, mintjárt az első félévben a vektorszámítás gyakorlatot fog Neked tartani, Ő vezeti a LUFPI (Lusta Fizikusok) klubot is, ezenkívül még kontinuum sok dolgot csinál. Szobája: Lágymányos 268, tel.: 6260.

Lukács András

looky@top.elte.hu

Szuperaktív okl. fizikus, a Mafihe jelenlegi elnök-úr bácsija.

Szigeti Krisztián

sziget@top.elte.hu

A Mafihe államdíjorgós szakmai programfelelőse. ☺

József Zsófia

zsofi@top.elte.hu

Hamadéves fizikushallgató. Érzékeny lélek. A TI patrónusotok, ha gondotok van keressétek bátran!

Hunyadi Viktória

vycki@top.elte.hu

Negyedéves fizikushallgató, ő a Mafihe kincstárnoka. Valóságos kincs!

Major Márton

major@rmki.kfki.hu

(Máró) Fizikus doktorandusz, jelenleg az IAPS elnöke. Nyugodtan fordulj hozzá, ha kérdésed van.

Borsányi Szabolcs

mazzx@cs.elte.hu

Fizikus doktorandusz. Volt Mafihe elnök is, augusztusig IAPS titkár.

Nagy Imre

imre@top.elte.hu

Végzős rádióaktív (© a főszerek szerint) fizikus és csillagász, az ELIETHB elnöke.

Babinszki Edit

mazzi@top.elte.hu

A MAFIHE volt titkára és a 2000. évi golytábor szervezője.

József Edit

edit@top.elte.hu

Ötödéves fizikatanár, tájékoztatási felelős. Moralista ☺

Lengyel Krisztián

gombesz@top.elte.hu

Az egyedüli most végzett fizikus, akiről koordinátarendszert neveztek el. Egyébként - a főszerek...

Minket általában a Mafihe irodában (*Ugye ott leszel?*) lehet utolérni (Lágymányos, északi tömb, 2. emelet, déli folyosó, 2.64). Ha senki sincs az irodában, akkor az ajtón üzenhetsz, vagy hívd a 372-2701 közvetlen számot (van üzirögzi is), illetve a 2090-555/6201 egyetemi számot, esetleg írhatasz e-mail-t (van, aki nem tudja, mi az?) a mafihe@ludens.elte.hu címre.

Fizikus TDK HÉTVÉGE: VISEGRÁD, NOVEMBER 17-19.

A nagyszámítógépek és az Internet elérési lehetőségei az ELTE-n

1. A nagyszámítógépek

Egy számítógép nem (csak) a méretei alapján lesz „nagyszámítógép”, hanem azért (is), mert több ember (esetleg több 100) tud rajta egy időben dolgozni. Ez úgy valósul meg, hogy a felhasználó egy PC vagy egy terminál segítségével a hálózaton keresztül bejelentkezik a nagyszámítógépbe, és ettől kezdve az előtte levő kisebb gép csak tolmácsként üzemel, úgy látszik, mintha a billentyűzete és a képernyője a távoli szerver számítógépre lenne kötve. A bejelentkezéshez szükséges, hogy a felhasználónak legyen azonosítója a szervergépre. Az azonosító egy felhasználói névből (*user name*) és egy kódszóból (*password*) áll. A *password* titkos, csak az ismerheti, aki az adott azonosítóhoz tartozó bejelentkezési lehetőséget (*account*) birtokolja. A TTK-n minden nappali tagozatos hallgató a Lágymányosi épület 6.126 sz. operátori szobájában kérhet azonosítót a legnagyobb és legnépszerűbb szervergépre, a Ludens-re. (Ha a borítékban található igénylőlapot kitöltöd, és augusztus 20-ig visszaküldöd a **gólyatábori** jelentkezéssel együtt, akkor már tanévkezdéskor készen lesz az új *account*od). A Ludens nagy teljesítményű VAX típusú számítógép, a legújabb verzió 2000 tavaszán érkezett meg a CERN-ből, beüzemelése és új programokkal való feltöltése, szolgáltatásainak bővítése ma is folyik. Eyszerre több száz felhasználót tud egyidejűleg kiszolgálni, ezenkívül több, folyamatosan működő információs szerver is fut rajta. Éjszakánként, amikor lecsökken a gépek terhelése, lehetőség van nagy számításigényű programok (pl. szimulációk) futtatására is. A Ludens operációs rendszerét, a VMS-t sok felhasználó egyidejű, biztonságos kiszolgálására tervezték, ezért lehetséges, hogy első próbálkozásra idegennek és nehézkesnek hat. A VMS-sel való barátkozást az *account*-tal együtt kérhető információs anyagok segítik. Probléma esetén a Ludens operátori szolgálathoz lehet fordulni személyesen a Lágymányosi épület hatodik emeletén, illetve telefonon a 6800-as egyetemi melléken. A VMS-t nem kedvelők kérhetnek Unix (IBM AIX) operációs rendszerrel működő számítógépre is azonosítót. Az IBM RS 6000/580-as szervergép rendszergazdái a C épület alagsorában található, azonosító tőlük kérhető és probléma esetén is hozzájuk lehet fordulni.

2. A hálózat

Az ELTE hálózata, az ELTENET, az ország egyik legnagyobb teljesítményű hálózata. Az ELTE majd minden gépe be van kapcsolva ebbe az ETHERNET, ATM és FDDI alapú hálózatba, ezen keresztül érhetők el a publikus szervergépek is. Az ELTENET a HUNGARNET, a magyar Internet

szegmens aktív tagja. A nemzetközi világhálózat jelenleg több, mint 1 Mbit/s átviteli sebességgel érhető el, ami lényegesen gyorsabb, mint amit az Internetet pénzért szolgáltatók biztosítanak ügyfeleiknek. Az Internet szolgáltatásait a hallgatók a szervergépekre bejelentkezve vehetik legkönnyebben igénybe. Néhány népszerű lehetőség:

- Átjelentkezés egy másik gépre: akinek több gépre is van azonosítója, az szabadon „lépegethet” közöttük, azon dolgozhat, amelyik környezetéhez éppen kedve van.

- File átvitel: a „floppyval futkosás” kora lejárt, a hálózatba kapcsolt gépek között (pl. két szervergép vagy szervergép és PC) egyszerűen és gyorsan lehet file-okat mozgatni.

- A sok gépet felölelő információs adatbázisok szöveges változata a **gopher**. Segítségével gyorsan meg lehet szerezni távoli gépekről is a kívánt adatokat. Az osztott információs szerverek modernebb megvalósulása a WorldWideWeb vagy ismertebb nevén a WWW. Itt már képek, hanganyagok, egyénileg tervezett menük és információs oldalak továbbítására és megjelenítésére is lehetőség van. Az információ helyének felőrlését hatékony kereső-szerverek (un. *search engines*) segítik.

- Az Internet elektronikus újsága, a **news**: a több ezer rovatba (*newsgroup*) napi kb. 100 000 cikk érkezik, 400–500 Mbyte terjedelemben. A **news** két jellemzőben tér el a nyomtatott újságtól: egyrészt csak egy, mindig aktuális példány van belőle, másrészt minden olvasó írhat cikket is bele. Az egyetem mindennapi életétől a számítástechnikai kérdésekig minden érdeklődési kör megtalálható benne.

- Lehetőségünk van üzenetet (**e-mail**) váltani más felhasználókkal. (Akik lehetnek ugyanezen a szervergépen vagy akár a Föld túlsó felén is.) Bejelentkezéskor a Ludens kiírja, hogy hány üzenetet kaptunk a legutóbbi bejelentkezésünk óta. Az üzenetek elolvasására és elküldésére a *mail* parancs szolgál.

- Elektronikus beszélgetés: a Ludens-en éppen bent levő felhasználókkal a **phone** parancs segítségével beszélgethetünk. Csak azokat hívjuk fel, akiket nem zavarunk munkájukban! Távoli gépek felhasználóival a **talk** paranccsal vehetjük fel a kapcsolatot. Eyszerre sok felhasználóval lehet beszélgetni az **irc** segítségével.

- Érdeklődés: a **finger** parancs megmutatja, kik vannak éppen bejelentkezve a szervergépre. Paraméterezve más gépekről és felhasználókról is kérhetők információk.

A network használata közben mindig kötelesek vagyunk betartani az ELTENET szabályzatát, ami *gopher*-en és *www*-n is elolvasható. A hálózattal kapcsolatos problémákkal a hatodik emeleten levő rendszergazdákat lehet megkeresni.

HG, a Ludens (volt) rendszergazdája

LUDENS ACCOUNT IGÉNYLÉS: AUGUSZTUS 20-IG VISSZAKÜLDÖTT LEVÉLLEN, VAGY SZEPTEMBERBEN A 6.126 SZOBÁBAN, SZEMÉLYESEN.

A LÁGYMÁNYOSI FIZIKUS GÉPTEREM (6.80) HASZNÁLATÁNAK SZABÁLYAIRÓL A MAFIHE IRODÁBAN (2.64) LEHET ÉRDEKLŐDNI.

A nagy, többkötetes

HÁLÓZATI KALAUZ

első néhány bekezdése, avagy

Hogyan boldoguljunk az internet és általában az egyetemi hálózat világában?

Nagyot változott a világ azóta, hogy én fizikus gólya voltam. Akkor még 486-os volt a PC-k netovábbja, és csak a tájékozottabbak hallottak már az egyetem előtt is arról, hogy ha több gépet valamilyen módon összekötünk, akkor számítógépes hálózatot kapunk. Ma már nyilván más a helyzet, mindannyian tudjátok, mi az az internet (vagy legalábbis azt hiszitek), és talán segítség nélkül is elboldogultok a winworddel. Őszintén szólva nem tudom, hogy valójában milyen előképzettséget feltételezhetek, így a legnagyobb valószínű közös osztót választom: azt a szintet, aminél lejjebb menni már olvasókönyvet követelne.

Az egyetemen kiterjedt belső hálózat van, amely többé-kevésbé közvetlenül kapcsolódik az internethez is. Ez azt jelenti, hogy gyakorlatilag mindent, amit a publikus (kari? de jó volna...) számítógéplaborokban ülve megtehetsz, azt megteheted az antarktisi cseregyakorlatodon, vagy akár otthonról is.

Az egyetem hálózatán a gépek két fajtára oszlanak: vannak a szerverek, és vannak a kliensek. A kliensekre nem sok szót vesztegetek: ezek azok a gépek, amelyek elé leül az ember, és csak arra használja, hogy eljusson segítségével a magaszos célig: a szerverig. A kliensek lehetnek pc-k, (windows, linux, esetleg dos operációs rendszerrel) vagy speciális (grafikus, esetleg karakteres) terminálok.

A szerverek további két nagy csoportra oszthatók az operációs rendszerük szerint: vannak a különböző UNIX-variánsokat futtatók, és van a **Ludens**. A Ludens VMS fut, ami manapság már ritkaságnak számít (*bankokban viszont általános – a szerk.*), ezért különleges élmény vele dolgozni. (A VMS- és a UNIX-hívők háborúját hamarosan tapasztalni fogod...)

Ha minden igaz, Nektek, fizikus hallgatóknak alapértelmezésben két rendszerre lesz azonosítótok (ha igényeltek!): egy a ludens-re, ami minden TTK-s hallgatónak jár (ebből lehet képet alkotni a ludens kapacitásáról), és egy a **CS** rendszeren, ami valójában nem egy, hanem sok gép, mind unix-ot futtat, de ezek szorosan együttműködnek, így pl. mindegyikre ugyanaz az azonosító.

Térjünk lassan a lényegre: mit és hogyan lehet ezeken a gépeken csinálni? Mielőtt bármit is tehetnének, először is be kell jelentkezni a kiszemelt gépre. (Lehet, hogy sokakat sokkolni fog a tény, de az internet nem azonos a web-el, nem csak brózzolni (gyk.: to browse – böngészni, szörfölni, borzolni) lehet rajta, hanem sok minden mást is. Lehet pl. interaktív kapcsolatot létesíteni más gépekkel. Ez fogjuk tenni a következőkben) Ehhez természetesen kell egy hálózatba kötött kliens gép, de a haladók a telepítást is használhatják (a telepátia-IP gateway az ELTE-n a psync.elte.hu). Ez a **telnet gépnév.elte.hu** utasítással történik. (Létezik a telnetnek egy biztonságosabb formája is, amit nem lehet lehallgatni, ez az **ssh**, de ez még sajnos nem elég elterjedt). Például: **telnet ludens.elte.hu** vagy **telnet turan.cs.elte.hu**. (Az internet nevezéktana már szétfeszítene e cikk kereteit). Ha a kapcsolat sikeresen létrejött (ami az ELTENET [pénzügyi, ennek következtében] műszaki állapotát ismerve nem kötelező jellegű), a szerver érdeklődik majd a felhasználói azonosító és a jelszó iránt. Ha ezeket rendben megadjuk, a sorompók felemelkednek és alaphelyzetben a DOS C:> promptjánál is szegényesebb valamivel találjuk szemben magunkat. Itt most közölnünk kell a géppel, hogy voltaképpen mit is akarunk csinálni. (Figyelem, az itt leírtak a UNIX-okra vonatkoznak! A VMS megfelelő utasításait HG elmondja a **FIZIKUS SZEPTEMBER**en.)

Rendezgethetjük pl. a filejainkat, amiket itt hoztunk létre, vagy a hálózaton át töltöttünk fel/le:

Alapműveletek:

- ♦ file tartalmának kiírása: **cat filename** (csak szöveges file esetén)
- ♦ könyvtár létrehozása: **mkdir name** (a könyvtárstruktúra egymásbaágyazható, az egyes szinteket a / jel választja el)

- ♦ az aktuális könyvtár kiírása: **pwd**
- ♦ az aktuális könyvtár megváltoztatása: **cd cel** (a cél lehet abszolút vagy relatív könyvtárnév, a relatív mindig az aktuális könyvtártól értendő, "lefelé". "Felfelé" a .. szimbólummal haladhatunk. Például, ha az aktuális könyvtár a **/home/szo/tmp** (ezt írja ki a **pwd** utasítás), akkor a **cd blabla** a **/home/szo/tmp/blabla** könyvtárba juttat. A **cd .././../usr** pedig a **/usr**-be. Az abszolút hivatkozás mindig /-sel kezdődik)
- ♦ egy könyvtárban lévő file-ok kilistázása: **ls könyvtarnev** (a könyvtárnév lelkivilágáról lásd fent)
- ♦ egy file mozgatása, illetve másolása: **mv/cp mit hova**.
- ♦ Segítségkérés a **man** utasítással lehetséges. A fent említett utasítások számos hasznos kapcsolóval rendelkeznek, érdemes utánaolvasni a **man**-ban!

File-ok mozgatása

Ez a hálózaton át az **ftp** utasítás (File Transfer Protocol) segítségével lehetséges. Fusson az ftp program a **local** nevű helyi gépen!

- ♦ Bejelentkezés a **remote.elte.hu** nevű távoli gépre ftp-zni: **ftp remote.elte.hu**
- ♦ A következő átvitelek hét bites szövegfile konvertálással történjenek: **ascii**
- ♦ A következő átvitelek nyolc bites formában történjenek (mindent, ami nem szöveg, ilyen módon célszerű ftp-zni): **bin**
- ♦ A **local.xxx** file átvitele a helyi gépről **remote.yyy** néven a távoli gépre: **put local.xxx remote.yyy**
- ♦ A **remote.yyy** file áthozatala a távoli gépről **local.xxx** néven a helyi gépre: **get remote.yyy local.xxx**.
- ♦ Kijelentkezés az ftp-zésből: **bye**.

Levelezés:

Az internet egyik leghasznosabb felhasználása az elektronikus levelezés, avagy e-mail. Ha van azonosítónk valamelyik szerverre, az egyben e-mail-címként is funkcionál, azonosító@szervernév formában. (Az én e-mail-címem pl.: **szo@ludens.elte.hu**). Hogy a címünkre írt leveleket elolvashassuk, vagy levelet küldhessünk, egy levelező programot kell használni. Hogy melyiket, az ízlés kérdése, kezdőknek az általában mindütt elérhető **pine** jó lesz. Használatának elsajátítása házi feladat.

Web-böngészés:

Ha grafikus terminált használunk, akkor a megszokott **netscape** utasítással egyszerűen bevethetjük magunkat a web habjaiba. Karakteres terminálon a **lynx** utasítással érhetjük el a web-et. A **lynx** megkímél minket a fölösleges sallangoktól, képektől, animációktól, így a lényegre koncentrálhatunk.

News-olvasás:

A news mibenlétét máshol már tárgyaltuk, használata a ludens-en a **news** utasítással, unix-okon a **pine** alkalmas erre is, de használhatjuk a **tin**, **rln** utasításokat is, valamint a netscape-nek is van newsolvasó része.

Ez a rövid kis ismertető valószínűleg nagyon keveset ér. Az egyetlen igazi mód a gépek használatának elsajátítására a gyakorlás, a kipróbálás. Az ember ritkán van egyedül egy gépteremben, legtöbbször akad valami mániákus internetfüggő, aki fél életét ott tölti, és szívesen válaszol a felmerülő kérdésekre. Mivel a számítógépek és a hálózat használata az egyetemistáknak (szó szerint, és Szó szerint is!) létkérdés, egy pár hónap alatt úgyis mindenki profivá válik a témában, és nem szorul segítségére.

Szó

Az alábbi címen táblázatos formában megtalálható a DOS, UNIX és VMS alatti alapvető parancsokat és használatuk módját – a szerk.

LÉTMINIMUM: [HTTP://VALERIE.INFO.ELTE.HU/~CSA/MINIMUM.HTM](http://valerie.inf.elte.hu/~csa/minimum.htm)

Honnan szedegetheted össze a tudás morzsáit?

Félév elején minden előadó ajánl könyveket, jegyzeteket, amelyek az órához és a tantárgyhoz kapcsolódnak. Ha szerencséd van, az előadónak létezik saját jegyzete, amely nagyjából tartalmazza a félév és a vizsga anyagát (ilyenkor akár mellőzni is lehet az előadások látogatását, de ebbe úgyis hamar beletanultok). A jegyzeteket a **Jegyzetboltban** (Lágymányoson, a Bogdánffy úton, a részletek – pl. az aktuális nyitvatartás – a Haliban megkérdezhető) veheted meg (nyelvi jegyzeteket csak az illetékes tanszék írásbeli engedélyével vehetsz).

Még mindig szerencsés vagy, ha te és/vagy az évfolyantársaid megfelelően jegyzeteltek. Ilyenkor fénymásolás útján terjed a tudás. Fénymásolás a **Mafihe-irodán** (2.64, de a szám évente úgyis változik :) – a főszerk.) kívül a **fénymásolószalonban** (Lágymányos, 1. emelet), és néhány tanszéki könyvtárban van (néhol csak könyvtári könyv másolható!). Van a városban ezen kívül néhány olcsó hely: pl. a Műszakinál (Tigra), a BIK-n (Pesti Bamabás u.) és a Duna Plaza-val szemben (RICOPI) a Gyöngyösi utcánál, a Ferenciek terén az AGFA diákszervízben. Nagyobb tétel másolása előtt érdemes felmérni a „piacot”!

Vizsgát ha egyik sem jön össze, és x darab könyvből kell összerakosgatni a megtanulandót a vizsgatematika alapján, akkor fel kell készülnöd egy igen nehéz időszakra. Ez kellemtelen, de mindenkivel megcsinálható. Könyvet, szótárat, térképet, túrafelszerelést (és egyéb dolgokat) az egyetemen belül a **Hallgatói Boltban** árulnak (lapzártakor éppen bezárták, az ősszel talán megnyílik Lágymányoson). A **Tankönyvbolt** a Jegyzetbolt-hoz hasonlóan a Bogdánffy úton működik. Itt is támogatott áron vásárolhatod meg a szükséges tankönyveket, ám ide az illetékes tanszékéről papírt kell kémed, mert csak akkor leszel jogosult az árkedvezményre.

Íme még néhány hasznos könyvesbolt és könyvtár:

ELTE TTK könyvtárai :

Matematika könyvtár Kecskeméti utca 12.

(helybenolvasás, kölcsönzés, xerox-másolási lehetőség)

Fizika könyvtár Lágymányos, földszint

(helybenolvasás, kölcsönzés, xerox-másolási lehetőség)

Kémia könyvtár Lágymányos 1. em.

(helybenolvasás, xerox-másolási lehetőség, országos és nemzetközi könyvtárközi kölcsönzés)

Nagyobb budapesti könyvtárak :

ELTE Egyetemi Könyvtár V Ferenciek tere 6.

BME Könyvtár XI. Budafoki út 4-6.

KFKI Könyvtár XII. Konkoly Thege M.

kölcsönzéshez KFKI-s kezés szükséges

Országos Széchenyi Könyvtár I Budavári Palota

Akadémiai Könyvtár V Arany János u. 1.

Országos Műszaki Könyvtár VIII. Múzeum u. 17.

Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár VIII. Szabó Ervin tér 1.

Országos Idegennyelvű Könyvtár V Molnár u. 11.

Országgyűlési Könyvtár V Kossuth L. tér 1-3.

Országos Pedagógiai Könyvtár V Szalay u. 10-14.

Könyvesboltok :

Egyetemi Könyvesbolt V Kossuth Lajos u. 18.

Múzeum Könyvesbolt V Múzeum krt. 39.

Pedagógus Könyvesbolt V Múzeum krt. 3.

Műszaki Könyvesbolt VII. Liszt Ferenc tér 9.

Technika Könyvesbolt XI. Bartók Béla út 17.

Kandó Kálmán Könyvesbolt V Bajcsy-Zsilinszky út 20.

Fókusz Könyvárúhá VII. Rákóczi út 14.

Magiszter Könyvesbolt V Városház u. 1.

Famulus Könyvesbolt V Gerlóczy u. 7.

Gondolat Könyvesbolt V Váci u. 7.

Typotex Kft. Boltja II Retek u. 5.

Új és régi könyvek lelőhelye, érdemes meglátogatni.

Belt Könyvesbolt II Bajvívó u. 8.

Angol nyelvi kiadványok nagy választékban.

Központi Antikvárium V Múzeum krt. 15.

Vannak felsőbbévesek is, akik már végigmentek ezeken a tortúrákon és pontosan tudják, mit és hol lehet megtalálni. Szerencsés vadászatot és minél simább (n -szer differenciálható) vizsgaidőszakot kívánunk

.J.Fanni

Szegedi kiegészítő a Könyvajánlóhoz:

JATE Elméleti Fizikai Füzetek:

Bartha Ferenc: A Bell-egyenletlenség

Benedict Mihály: A kvantumoptika elemei

Benedict Mihály: Geometria és kvantummechanika, a Berry-fázis

Bogár Ferenc: Szuperszimmetria és alakinvariancia

Czirják Attila: Wigner függvények a kvantummechanikában

Gergely Á. László: Kényszeres dinamikai rendszerek I.

Gergely Á. László: Kényszeres dinamikai rendszerek II.

Gyémánt Iván: Fejezetek az elméleti mechanikából

Gyémánt Iván: Kvantummechanikai feladatok a mágnesség körében

Iglói Ferenc: A kvantummechanika pályaintegrálás megfogalmazása

Kapuy Ede: S - r függvények és alkalmazásuk a kvantummechanikai többtestproblémában

Papp György: Rezonáns alagutazás félvezetőkben

Toró Tibor: Bolyai János és az alapvető fizikai erők geometrizálása

Varga Zsuzsa: Multipólus-sugárzások

Varró Sándor: Nemlineáris folyamatok intenzív lézerezésben

Vitos Levente: A teljes töltéssűrűség módszer és alkalmazása a szilárdtestek elektronállapotainak meghatározására

Untener Kornél

A fenti füzetekből egy-egy példány a Mafihe-irodában (néha – a főszerk) megtekinthető.

Fizikus TDK HÉTVÉGE: VISEGRÁD, NOVEMBER 11–13.